

**Соняшник
квітка сонця**

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

Соняшник - квітка сонця

Рекомендаційний покажчик літератури

Миколаїв
2017

УДК 633.854.78

С62

Укладачі: А. А. Ястремська, провідний бібліограф

Редактор: О. Г. Пустова, директор бібліотеки МНАУ

Соняшник - квітка сонця : рек. покажч. літ. / уклад. А. А. Ястремська ; за ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2017. – 52 с.

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2017

© Бібліотека Миколаївського НАУ,
2017

ПЕРЕДМОВА

Бібліографічний покажчик «Соняшник - квітка сонця» присвячений технології вирощування, удобрення, захисту, селекції й економіки виробництва соняшника.

До складу покажчика увійшли відомості про навчальні посібники, монографії, статті з наукових періодичних видань, а також матеріали всесвітньої мережі Інтернет з питань технології вирощування, систем удобрення і живлення, селекції та генетики, захисту й економіки виробництва соняшника..

При підготовці видання були використані фонди, каталоги та картотеки бібліотеки, бази даних бібліотеки МНАУ та електронні версії повнотекстових документів, розміщених в Інтернет.

Матеріали у покажчику розміщено за алфавітом авторів та назв видань.

Опис документів наведено мовою оригіналу. Бібліографічний опис зроблено за ДСТУ ГОСТ-7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Слова і словосполучення скорочуються відповідно діючим стандартам ДСТУ 35.82-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12-93 «Библиографическая запись.

Сокращение слов на русском языке. Общие правила и требования».

Бібліографічний покажчик адресований науковцям, спеціалістам сільського господарства, аспірантам, викладачам, студентам, а також тим, хто цікавиться вирощуванням соняшника.

ВСТУП

Соняшник однорічний (*Helianthus annuus*) – одна із найбільш поширених у світі олійних культур і досить важливих сільськогосподарських рослин України родини складноцвітих (*Asteraceae*).

Тепер соняшник – найважливіша олійна культура, яку вирощують в основному у степовій смузі на чорноземних ґрунтах. Соняшникову олію використовують для харчування, для виготовлення маргарину, лаків, мила, з тертого насіння роблять халву. Макуха залишається після витискання олії, є добрим кормом для тварин.

Його частка у загальному виробництві олійних культур становить майже 70%. Але, попри досить значний попит та високу ціну, через низьку врожайність аграрії не мають великих прибутків.

Соняшник є однією із найпоширеніших та найбільш рентабельних сільськогосподарських культур в Україні, яка за умов науково обґрунтованого дотримання технології вирощування забезпечує прибуток до 80 % і більше. Рентабельність виробництва соняшнику в країні лише упродовж 2006-2011 рр. зросла у 1,8 разу до рівня 57,0 %.

За даними FAO, Україна за обсягом виробництва насіння соняшнику посідає друге місце у світі після Росії, і обсяги ці щороку зростають. Якщо 2001 року в

Україні засівали соняшником 2,4 млн га, то 2005 року – 3,7 млн га, а 2014 – 4,9 млн га.

На сьогодні однією з провідних європейських країн за технологією вирощування соняшнику завдяки дотриманню агротехнологічних вимог, сприятливим природно-кліматичним умовам, раціональному природокористуванню є Франція. Постійно зростає також інтенсифікація вирощування: ще кілька років тому виробників задовольняла врожайність 15-20 ц/га, сьогодні ж провідні господарства ставлять собі за мету одержати 30 ц/га, а подекуди й більше. Стрімке зростання вимог зумовлено передусім появою нових високоврожайних гібридів культури.

Зазвичай сільськогосподарські виробники планують отримати урожайність насіння соняшнику понад 3,0 т/га. Але в силу певних причин перетнути цей рубіж вдається не всім. Для багатьох такий показник є недосяжним, і причин на це декілька: надмірне зростання посівних площ, порушення сівозмін і технології вирощування, низька якість насіння, фітотоксичний вплив гербіцидів та ін.

Попри проблеми з вирощуванням соняшнику полтавські аграрії отримують за останні кілька років найвищу в Україні його врожайність – 30 ц/га. У Вінницькій області збирають 28 ц/га, Київській – 27 ц/га соняшнику. Проте у такого динамічного і ліквідного ринку є зворотний бік медалі. У структурі посівів в Україні площі посіву соняшнику перевищили

допустимі норми. Частка цієї культури становить у структурі посівів в окремі роки 20% замість дозволених 15%. Це загрожує стрімким зменшенням родючості ґрунтів на засіяних площах.

В Україні щороку набирає обертів переробна галузь насіння соняшнику. Найбільшими виробником соняшnikової олії в Україні є: компанія «Кернел» з потужностями переробки насіння олійних культур 2,6 млн т на рік, «Креатив» – 1,1 млн т, Cargill – 990 тис. т, «Миронівський хлібопродукт» – 930 тис. т, Пологівський олійноекстракційний завод – 726 тис. т, Дніпропетровська компанія «Агрокосм» – 560 тис. т, Glencore – 520 тис. т. До кінця 2015 року збільшити свої виробничі потужності до 1,29 млн т планує транснаціональна компанія «Бунге Україна» за рахунок будівництва заводу з виробництва нерафінованої олії.

Неабияке значення для динамічного розвитку галузі має й існування сталих експортних ринків. Зважаючи на вже існуючі ринки збуту, необхідно враховувати можливі зміни економічної політики держав-експортерів української соняшnikової олії. Тому пошук нових та більш вигідних для України ринків збуту повинен стати першочерговим завданням уряду України, експортерів та виробників продукції.

Одним із напрямів розв'язання проблеми є вирощування високоврожайних, адаптованих до умов континентального клімату, високоолійних гібридів соняшнику, які поєднують у собі скоростиглість,

посухостійкість, стійкість до вилягання, осипання та хвороб. За результатами дослідження, вплив гібридів на врожайність становить 35%, що ще раз свідчить про необхідність надання особливої уваги гібридам.

За прогнозами FAPRI, продовж наступних десяти років обсяг чистого експорту насіння соняшнику зросте на 18%, сягнувши 4,4 млн т. Очікується також, що до 2021-2022 років на Україну та інші країни СНД припадатиме майже 60% світового чистого експорту.

Джерело: Шувар І. Соняшник: сівба та догляд за посівами[Електронний ресурс] / І. Шувар // Агробізнес сьогодні. –2015. – № 8. – Режим доступу : qps.ru/mCAsD. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

Технологія вирощування

1. 6 золотих правил вирощування соняшника [Електронний ресурс]. – Режим доступу : qps.ru/2njfg. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

2. Авдеенко А. П. Продуктивность сортов подсолнечника в бинарных посевах / А. П. Авдеенко, Н. А. Зеленский, И. Н. Шестов // Масложировой комплекс. – 2013. – № 3. – С. 22-24.

3. Агрометеорологические условия выращивания масличных культур в Украине в условиях современного климата // Хранение и переработка зерна. – 2012. – № 7. – С. 21-22.

4. Андерсон Р. Как подсолнечник влияет на плодородие. Длинный цикл ротации для подсолнечника - залог здоровья почвы / Р. Андерсон // Зерно. – 2012. – № 10. – С. 32-41.

5. Андриенко А. Подсолнух в Украине: мифы и сенсация / А. Андриенко, И. Семеняка, О. Андриенко // Зерно. – 2011. – № 4. – С. 26-32.

6. Андриенко А. Севооборот и методика обработки [почвы] для подсолнечника / А. Андриенко, О. Андриенко // Зерно. – 2014. – № 2. – С. 106-110.

7. Андрієнко А. Зробіть вірний вибір у технології вирощування соняшнику: не треба випробувати долю [Електронний ресурс] / А. Андрієнко. – Режим доступу : lgseeds.com.ua/public/limagrain_pbl18.pdf. – Дата

останнього доступу: 28.03.2017.

8. Андрієнко А. Л. Вплив строків сівби на продуктивність гібридів сояшнику в північному степу України [Електронний ресурс] / А. Л. Андрієнко. – Режим доступу : www.institutzerna.com/library/pdf38/36.pdf. – Дата останнього доступу: 28.03.2017.

9. Андрієнко А. Л. Що треба знати для успішного вирощування сояшнику / А. Л. Андрієнко, О. О. Андрієнко, Ю. В. Мащенко // Агроном. – 2011. – № 2. – С. 82-88.

10. Андрієнко А. Л. Як вірно вибрати строк сівби сояшнику? / А. Л. Андрієнко // Агроном. – 2013. – № 1. – С. 178–184.

11. Андрієнко А. Оптимізація строків сівби сояшнику / А. Андрієнко, О. Жужа, В. Кузьмич // Пропозиція. – 2015. – № 5. – С. 52–55.

12. Андрієнко А. Оптимізація строків сівби сояшнику / А. Андрієнко, О. Жужа, В. Кузьмич // Пропозиція. – 2015. – № 5. – С. 52-55.

13. Андрієнко А. Тонкощі сівби сояшнику / А. Андрієнко // Пропозиція. – 2013. – № 4. – С. 70–73.

14. Андрієнко О. Види та причини вилягання сояшнику - як цьому запобігти / О. Андрієнко, А. Андрієнко, О. Жужа // Пропозиція. – 2017. – № 3 (Спецвипуск). – С. 16-28.

15. Андрієнко О. Причини невиповненості насіння

та кошика соняшнику / О. Андрієнко, О. Жужа, А. Андрієнко // Пропозиція. – 2016. – № 3. – С. 60–68.

16. Андрійченко Л. Соняшник під сонцем / Л. Андрійченко // The Ukrainian Farmer. – 2016. – № 5. – С. 58–60.

Поради щодо вирощування соняшнику на півдні України в короткоротаційних сівозмінах.

17. Базалій В. В. Енергетична оцінка елементів технології вирощування гібридного насіння соняшнику на зрошуваних землях півдня України [Електронний ресурс] / В. В. Базалій, В. Т. Гонтарук // Таврійський науковий вісник. – 2012. – Вип. 81. – С. 3-8. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/Tavnv_2012_81_3. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

18. Базалій В. В. Агроекологічне обґрунтування технології вирощування насіння соняшнику в умовах зрошення півдня України [Електронний ресурс] / В. В. Базалій, В. Т. Гонтарук // Зрошуване землеробство. – 2012. – Вип. 57. – С. 274-278. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/Zz_2012_57_45. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

19. Басанець О. Удосконалена технологія вирощування соняшнику Clearfield Plus [Електронний ресурс] / О. Басанець. – Режим доступу : qps.ru/ГРКQb. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

20. Борисенко В. В. Листкова поверхня та фотосинтетичний потенціал посіву соняшнику залежно від умов вирощування [Електронний ресурс] / В. В. Борисенко // Збірник наукових праць Уманського

національного університету садівництва. – 2013. – Вип. 83. – С. 79-84. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2013_83_15. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

21. Васильєв Д. С. Подсолнечник [Електронний ресурс] / Д. С. Васильєв. – Електрон. текст. дані. – М. : Агропромиздат, 1990. – 174 с. – Режим доступу: // Libserver/docs/books/pdf/Vasiliev_Posolnicnik_1990.pdf. – Копія друк. вид.

22. Вирощування соняшнику за різних умов зволоження та способів обробітку ґрунту на півдні України / Р. А. Вожегова, М. П. Малярчук, О. П. Митрофанов [та ін.] // Аграрна техніка та обладнання. – 2013. – № 3. – С. 28–30.

23. Вирощування соняшнику за різних умов зволоження та способів обробітку ґрунту на півдні України / Р. А. Вожегова, М. П. Малярчук, О. П. Митрофанов [та ін.] // Аграрна техніка та обладнання. – 2013. – № 3. – С. 28-30.

24. Вирощування соняшнику на краплинному зрошенні / О. Шелудько, В. Гонтарук, В. Ставратій [та ін.] // Пропозиція. – 2015. – № 6. – С. 60–63.

25. Водоспоживання та урожайність соняшнику залежно від густоти стояння рослин / А. В. Кохан, О. І. Лень, В. М. Тоцький, А. О. Семяшкіна // Агроном. – 2015. – № 2. – С. 140–142.

26. Вожегова Р. А. Ефективність сучасних технологій вирощування соняшнику за різних умов зволоження

та способів і глибини основного обробітку ґрунту на півдні України [Електронний ресурс] / Р. А. Вожегова, В. М. Малярчук // Зрошуване землеробство. – 2012. – Вип. 58. – С. 40-41. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zz_2012_58_14. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

27. Вожегова Р. Технології вирощування соняшнику за мінімізованих способів основного обробітку на Півдні України / Р. Вожегова, П. Писаренко, В. Малярчук // Пропозиція. – 2017. – № 3 (Спецвипуск). – С. 11-13.

28. Вплив елементів технології вирощування на продуктивність насіннєвого соняшнику в умовах півдня України [Електронний ресурс] / І. М. Мринський, В. В. Гармашів, А. В. Шепель, В. Т. Гонтарук // Зрошуване землеробство. – 2014. – Вип. 61. – С. 30-33. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/Zz_2014_61_12. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

29. Все о выращивании подсолнечника - разработки Университета Буэнос-Айреса / Ф. Гарсиа, К. Фабрици, Ф. Андраде [и др.] // Зерно. – 2012. – № 7. – С. 26-37, 68-78.

30. Гончаров А. Чаше - хуже? Подсолнечник и плодородие почвы / А. Гончаров // Зерно. – 2016. – № 9. – С. 30-44.

31. Грабовський М. Б. Вплив густоти стояння рослин на прояв господарсько-цінних ознак та продуктивність соняшнику / М. Б. Грабовський // Агрон. – 2012. – № 1. – С. 136-139.

32. Грицев Д. А. Особливості формування урожаю соняшника при вирощуванні за різних систем контролю забур'яненості [Електронний ресурс] / Д. А. Грицев // Аграрний вісник Причорномор'я. – 2015. – Вип. 76. – С. 31-39. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/avrsx_2015_76_8. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

33. Дослідження можливості вирощування соняшнику як органічної продукції в степовій зоні України / О. Деркач, О. Блезнюк, А. Пугач, А. Костенко // Техніка і технології АПК. – 2011. – № 2. – С. 26-28.

34. Ефективність сучасних технологій вирощування соняшнику за різних умов зволоження та способів і глибини основного обробітку ґрунту на півдні України / Р. Вожегова, М. Малярчук, О. Митрофанов [та ін.] // Техніка і технології АПК. – 2013. – № 1. – С. 19-21.

35. Жигайло О. Л. Оцінка впливу змін клімату на агрокліматичні умови вирощування соняшнику в Україні [Електронний ресурс] / О. Л. Жигайло, Т. С. Жигайло // Український гідрометеорологічний журнал. – 2016. – № 17. – С. 86-92. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/Uggj_2016_17_12. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

36. Занько М. Соняшник зібрать – не поле перейти / М. Занько // Пропозиція. – 2013. – № 10. – С. 122–125.

37. Застосування мікробного препарату поліміксобактерину за вирощування соняшника в органічному землеробстві [Електронний ресурс] / О. Є.

Найдьонова, Л. О. Шедей, О. П. Сябрук [та ін.] // Агрохімія і ґрунтознавство. – 2015. – Вип. 83. – С. 31-35. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/agrohimigrn_2015_83_6. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

38. Зозуля О. Л. Соняшник: до кожного гібрида - свій підхід / О. Л. Зозуля, Д. В. Нерода // Агроном. – 2012. – № 1. – С. 140-143.

39. Калайджян А. Весеннецветущий колонновидный подсолнечник / А. Калайджян // Зерно. – 2013. – № 7. – С. 42-44.

40. Коваленко А. М. Водоспоживання соняшнику за різних умов вирощування в сівозмінах короткої ротації [Електронний ресурс] / А. М. Коваленко // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2012. – Вип. 17. – С. 104-109. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/znpiook_2012_17_19. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

41. Коваленко А. Скільки сіяти соняшнику? / А. Коваленко // Аграрний тиждень. Україна. – 2016. – № 3. – С. 52-53.

42. Компанієць В. О. Економічна ефективність застосування способів основного обробітку ґрунту в технології вирощування соняшнику [Електронний ресурс] / В. О. Компанієць, А. О. Кулик, А. В. Кохан // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2016. – № 1-2. – С. 58-61. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/VPDAA_2016_1-2_14. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

43. Кохан А. В. Екологічно чиста технологія вирощування соняшнику [Електронний ресурс] / А. В. Кохан // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2011. – Вип. 16. – С. 108-111. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/znpiok_2011_16_21. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

44. Кохан А. Наслідки інтенсифікації соняшнику / А. Кохан, Л. Глущенко, О. Самойленко // Аграрний тиждень. Україна. – 2016. – № 4. – С. 42-43.

45. Краевский А. Степная технология выращивания подсолнечника. Перспектива сплошного сева / А. Краевский // Зерно. – 2013. – № 7. – С. 38–41.

46. Кучеренко С. Запровадження інноваційної технології вирощування соняшнику в аграрних підприємствах регіону [Електронний ресурс] / С. Кучеренко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 3. – С. 181-185. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2011_3_40. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

47. Маркова Н. В. Вплив погодних умов і строків сівби на польову схожість насіння гібридів соняшнику та динаміку з'явлення сходів / Н. В. Маркова // Матеріали доповідей Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу : 27-29 квітня 2011 року. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – С. 37-40.

48. Маркова Н. В. Вплив строків сівби і технологічних особливостей вирощування на формування врожайності гібридів соняшнику та якість їх насіння / Н. В. Маркова // Вісник аграрної науки Причорномор'я. -

2011. - Вип. 2 (59). – С. 140-145.

49. Маркова Н. В. Теплозабезпеченість посівів гібридів соняшнику в умовах південного степу України // Вісник аграрної науки. - 2011. - Вип. 3 (60). – С. 141-145.

50. Надикто В. Вирощування підзимого соняшнику на півдні України / В. Надикто, А. Аюбов // Техніка і технології АПК. – 2010. – № 5. – С. 11-12.

51. Никитчин Д. И. Подсолнечник [Електронний ресурс] : моногр. / Д. И. Никитчин. – Електрон. текст. дан. – К. : Урожай, 1993. – 192 с. – Режим доступу: // Libserver/Docs_12/books/pdf/Nikitchin_Podsolnechnik_1993.djvu. – Копія печ. изд.

52. Норма висіву соняшнику. Формула норми висіву і таблиці [Електронний ресурс]. – Режим доступу : qps.ru/HW6n0. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

53. Орлов А. Нюансы питания и посева подсолнечника / А. Орлов // Зерно. – 2013. – № 1. – С. 131–144.

54. Орлов О. Десикація в сучасній агротехніці соняшнику / О. Орлов // Пропозиція. – 2013. – № 9. – С. 92-95.

55. Пилипенко Є. Суцільні соняхи: як нова технологія посіву може збільшити врожайність [Електронний ресурс] / Є. Пилипенко // Agravery. – 2016. – Режим доступу : agravery.com/uk/posts/show/sucilni-sonahi-aknova-tehnologia-posivu-moze-zbilsiti-vrozajnist. – Дата останнього доступу: 28.03.2017.

56. Подсолнечник // Зерно. – 2013. – № 7. – С. 154-156.

57. Поляков О. Агроприйоми вирощування високоолеїнового соняшнику / О. Поляков, В. Рожкован, О. Нікітенко // Пропозиція. – 2013. – № 11. – С. 14–15.

58. Поляков О. Вирощування кондитерського соняшнику / О. Поляков, О. Нікітенко, В. Рожкован // Пропозиція. – 2013. – № 12. – С. 74-75.

59. Прядко Н. Н. Новые элементы интенсивной технологии возделывания подсолнечника / Н. Н. Прядко // Агроном. – 2014. – № 1. – С. 156–158.

60. Размещение в севообороте и предшественники [подсолнечника] // Зерно. – 2013. – № 10. – С. 84-87.

61. Рекомендації по вирощуванню соняшника [Електронний ресурс] / А. В. Черенков, М. С. Шевченко, І. Д. Ткаліч [та ін.]. – Режим доступу : qps.ru/Q3k7M. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

62. Репин К. Солнечная роса / К. Репин // Зерно. – 2015. – № 8. – С. 28-35.

Выращивание подсолнечника и производство подсолнечного масла в Украине.

63. Рыжков А. Не утомленный солнцем. Подсолнечник: без падений не бывает взлетов / А. Рыжков // Зерно. – 2015. – № 11. – С. 102-105.

64. Самойленко И. Узкорядный подсолнечник / И.

Самойленко // Зерно. – 2013. – № 6. – С. 27-30.

65. Соняшник. Опис технології [Електронний ресурс] // Аграрний сектор України. – Режим доступу : qrs.ru/WBVA1. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

66. Соняшник: ворог технології чи перспективний попередник? / С. Попов, С. Авраменко, Н. Жижка, О. Бобров // Агроном. – 2014. – № 4. – С. 78-80.

67. Сторчоус І. Десикація посівів соняшнику / І. Сторчоус // Пропозиція. – 2016. – № 10. – С. 82-84.

68. Сучасні технології вирощування соняшника [Електронний ресурс]. – Режим доступу : elitaagro.com/ua/tehnologii-vurashivaniya-podsolnuhov. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

69. Технологія вирощування соняшнику [Електронний ресурс] / Агробізнес. – Режим доступу : agrobiznes.org.ua/node/192. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

70. Технологія вирощування соняшнику, що дозволяє отримати високий врожай [Електронний ресурс]. – Режим доступу : qrs.ru/zZvcU. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

71. Ткалич І. Д. Размещение подсолнечника в полях севооборота / І. Д. Ткалич, Ю. І. Ткалич, С. Г. Рычик // Агроном. – 2015. – № 4. – С. 106–116.

72. Ткалич І. Эффективность суженных междурядий. Научные исследования подтверждают перспектив-

ність узкорядного сева подсолнечника / И. Ткалич, Ю. Ткалич, М. Ниценко // *Зерно*. – 2013. – № 7. – С. 34-36.

73. Ткалич І. Д. Урожайність гібридів соняшнику в різні за погодними умовами роки / І. Д. Ткалич // *Агроном*. – 2012. – № 1. – С. 128-134.

74. Ткалич І. Д. Фактор ризику чи підзимові посіви соняшнику / І. Д. Ткалич, А. В. Кохан, Ю. І. Ткалич // *Хранение и переработка зерна*. – 2011. – № 11. – С. 26-27.

75. Ткалич Ю. І. Реакція соняшнику на зміну ширини міжрядь, прийомів догляду і норм добрив / Ю. І. Ткалич // *Агроном*. – 2012. – № 4. – С. 70-71.

76. Ткалич Ю. І. Продуктивність та економічна оцінка вирощування соняшнику при використанні різних обробітків ґрунту і гербіцидів [Електронний ресурс] / Ю. І. Ткалич // *Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН*. – 2014. – Вип. 20. – С. 198-203. – Режим доступу : nbuv.gov.ua/UJRN/znpriok_2014_20_27. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

77. Ткалич Ю. Пунктир чи квадрат? / Ю. Ткалич, М. Ниценко // *The Ukrainian Farmer*. – 2016. – № 3. – С. 94-97.

Досліджено продуктивність соняшнику за різних ширини міжрядь і густоти стояння рослин.

78. Фадеєв Л. В. Оптимизация сева подсолнечника / Л. В. Фадеєв // *Агроном*. – 2014. – № 3. – С. 124-128.

79. Фадеев Л. В. Точная агротехнология будущего начинается сегодня / Л. В. Фадеев // Масложировой комплекс. – 2015. – № 3. – С. 27-33.

Речь идет о преимуществах равномерного распределения растений на поле применительно к подсолнечнику и сое.

80. Хмарський, М. Вплив термінів висівання та густоти на врожайність соняшнику / М. Хмарський // Пропозиція. – 2017. – № 3 (Спецвипуск). – С. 36-37.

81. Хомяк П. Вирощування соняшнику в коротких сівозмінах / П. Хомяк, Л. Андрійченко // Пропозиція. – 2013. – № 4. – С. 78–81.

82. Циліорик О. Ефективність мілкового безполицевого обробітку ґрунту під соняшник / О. Циліорик, В. Судак // Агроном. – 2016. – № 1. – С. 154–156.

83. Циліорик О. І. Мульчувальний обробіток ґрунту під соняшник / О. І. Циліорик, В. М. Судак // Агроном. – 2013. – № 4. – С. 84–88.

84. Циліорик О. Удосконалюємо технологію вирощування соняшнику в степовій зоні / О. Циліорик, А. Горбатенко, В. Судак // Пропозиція. – 2015. – № 5. – С. 48-50.

85. Шувар І. Соняшник: сівба та догляд за посівами [Електронний ресурс] / І. Шувар // Агробізнес сьогодні. – 2015. – № 8. – Режим доступу : qrs.ru/mCAsD. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

86. Ярошко М. Вирощування соняшнику в умовах посухи / М. Ярошко // Агроном. – 2012. – № 4. – С. 86-90.

87. Ящук Н. Затягнули збирання соняшнику - готуються до втрат урожаю / Н. Ящук // Пропозиція. – 2015. – № 11. – С. 82-84.

Системи удобрення і живлення

88. Використання добрив при вирощуванні соняшнику [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://qps.ru/F4ps7>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

89. Гарбар Л.А. Вплив удобрення на формування продуктивності соняшника [Електронний ресурс] / Л. А. Гарбар, Е. М. Горбатюк. – Режим доступу : <http://www.sworld.com.ua/konfer26/594.pdf>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

90. Господаренко Г. Удобрюємо сонечко [Електронний ресурс] / Г. Господаренко // Агробізнес сьогодні. – 2015. – № 11. – Режим доступу : <http://qps.ru/QfA6y>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

91. Григор'єв О. Мікробні препарати і комплексні добрива у технології вирощування соняшнику / О. Григор'єва, І. Мирошник // Пропозиція. – 2014. – № 4. – С. 80-81.

92. Ефективність сучасних технологій вирощування соняшнику за різних умов зволоження та способів і глибини основного обробітку ґрунту на півдні України [Електронний ресурс] / Р. Вожегова, М. Малярчук, О. Митрофанов [та ін.] // Техніка і технології АПК. – 2013. – № 1. – С. 19-21. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Titark_2013_1_8. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

93. Капустіна Г. А. Вплив післядії добрив на врожайність та олійність насіння соняшнику в умовах Південного Степу / Г. А. Капустіна, М. В. Лісовий // Вісник аграрної науки. – 2013. – № 4. – С. 30-32.

94. Капустіна Г. Л. Вплив післядії добрив на врожайність та олійність соняшнику / Г. Л. Капустіна, М. В. Лісовий // Агроном. – 2013. – № 4. – С. 80–81.

95. Коваленко А. Оптимізація мінерального живлення соняшнику / А. Коваленко // Пропозиція. – 2016. – № 6. – С. 62–64.

96. Коваленко О. Як підвищити врожайність соняшнику / О. Коваленко, В. Болоховська // Пропозиція. – 2013. - № 6. – С. 62-63.

97. Кохан А. В. Біодобрива в технології вирощування соняшнику [Електронний ресурс] / А. В. Кохан // Бюлетень Інституту зернового господарства. – 2010. – № 39. – С. 128-130. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bisg_2010_39_37. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

98. Крамарьов С. Позакореневе підживлення сільськогосподарських культур [Електронний ресурс] / С. Крамарьов // Agrodovidka.info. – Режим доступу : <http://agrodovidka.info/post/1589>. – Дата останнього доступу: 28.03.2017.

99. Машинник С. Сучасні добрива для раціонального живлення соняшнику [Електронний ресурс] / С. Машинник, В. Ямкова // Зерно. – 2016. – С. 50– 53. – Режим доступу : <http://viteraukraine.com/>

upload/file/Sonyashnyk_Zerno02- 2016.pdf. – Дата останнього доступу: 28.03.2017.

100.Мирошник І. М. Інновації в живленні соняшнику / І. М. Мирошник // Агроном. – 2013. – № 2. – С. 114.

101.Орлов А. Нюансы питания и посева подсолнечника / А. Орлов // Зерно. – 2013. – № 1. – С. 131–144.

102.Орлов А. Питание подсолнечника и особенности применения органических удобрений / А. Орлов // Агроном. – 2017. – № 1. – С. 146-152.

103. Ристимаки Л. Методы использования удобрений при выращивании подсолнечника / Л. Ристимаки // Агроном. – 2011. – № 1. – С. 120-122.

104. Санін Ю. В. Листове підживлення мікродобривами БІФОЛІАР – високорентабельний елемент технології вирощування соняшнику / Ю. В. Санін // Агроном. – 2016. – № 2. – С. 52–53.

105. Семеренко С. Вместо химии - древесный дым и молочай. Экологические средства и способы улучшения фитосанитарного состояния посевов подсолнечника / С. Семеренко // Зерно. – 2014. – № 2. – С. 164-169.

106. Скидан В. Удобрення та економіка соняшнику / В. Скидан, М. Скидан // Agroexpert. – 2013. – № 3. – С. 56–58.

107. Соняшник: вирощування, живлення, удобрення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://qps.ru/tYpkE>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

108. Способи і норми внесення добрив під соняшник [Електронний ресурс] // Fermerland. – Режим доступу : <http://fermerland.com/uk/7.html>. – Дата останнього доступу: 28.03.2017.

109. Способи і норми внесення добрив під соняшник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fermerland.com/uk/7.html>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

110. Ступенко О. В. Особливості підживлення соняшнику [Електронний ресурс] / О. В. Ступенко // Аграрник. – 2016. – № 5. – Режим доступу : <http://qps.ru/MvCst>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

111. Ткаліч Ю. Біопідтримка соняшнику / Ю. Ткаліч, М. Ніценко // The Ukrainian Farmer. – 2017. – № 1. – С. 56-57.

112. Удобрення соняшнику [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://budtech.in.ua/udobrennyasonyashnyku.html>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

113. Удобрення соняшнику: сучасно та ефективно [Електронний ресурс] / О. Доценко, М. Мірошніченко, Д. Семенов, Є. Панасенко // Пропозиція – 2015. – № 5. – Режим доступу : <http://qps.ru/Rrm9p>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

114. Что в семечке твоём – витамины или кадмий? / Д. Семенов, А. Фатеев, Е. Панасенко [и др.] // Зерно. – 2014. – № 11. – С. 109–111.

Влияние микроэлементов на урожай и качество семян подсолнечника

115. Ямковий В. Мінеральне живлення і удобрення соняшнику [Електронний ресурс] / В. Ямковий // Пропозиція. – 2013. – № 4. – Режим доступу : <http://qps.ru/Ma4wN>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

Захист від шкідників і хвороб

116. Андрієнко О. Причини невиповненості насіння та кошика соняшника / О. Андрієнко, О. Жужа, А. Андрієнко // Пропозиція. – 2016. – № 3. – С. 60-68.

117. Бактериальная гниль - новая болезнь подсолнечника / В. Котляров, А. Игнатов, Е. Гаманцов, А. Харченко // Зерно. – 2010. – № 6. – С. 58-62.

118. Баннікова К. В. Шкідники та хвороби сої, соняшнику в серпні - вересні / К. В. Баннікова // Агроном. – 2013. – № 3. – С. 112-113.

119. Боровская И. Физиологическое увядание подсолнечника - новый вызов природы / И. Боровская // Зерно. – 2012. – № 7. – С. 38-39.

120. Вовчок – паразит соняшнику / О. Андрієнко, А. Андрієнко, О. Жужа, В. Кузьмич // Зерно. – 2015. – № 1. – С. 92–94.

121. Вовчок соняшниковий. Як його перемогти // Агроном. – 2013. – № 4. – С. 74-78.

122. Водоспоживання та урожайність соняшнику залежно від густоти стояння рослин / А. В. Кохан, О. І.

Лень, В. М. Тоцький, А. О. Семяшкіна // *Агроном.* – 2015. – № 2. – С. 140-142.

123. Гончаров А. Многоликий пероноспороз подсолнечника / А. Гончаров // *Зерно.* – 2015. – № 7. – С. 113–123.

124. Гончаров А. Подсолнечник, дожди, сорняки. Стратегии гербицидной защиты "цветка солнца" / А. Гончаров // *Зерно.* – 2016. – № 8. – С. 130-140.

125. Гончаров А. Подсолнечник, дожди, сорняки: стратегии гербицидной защиты «цветка солнца» / А. Гончаров // *Зерно.* – 2016. – № 8. – С. 130–140.

126. Горина И. Н. Деградація гербицидов почвенного действия в посевах подсолнечника / И. Н. Горина, Л. М. Паталаха // *Агроном.* – 2015. – № 3. – С. 116–118

127. Горновська С. В. Основні шкідники соняшнику в умовах Степу України / С. В. Горновська // *Карантин і захист рослин.* – 2015. – № 9. – С. 14-16.

128. Горновська С. В. Лучний метелик – небезпечний шкідник соняшнику / С. В. Горновська, В. П. Федоренко // *Карантин і захист рослин.* – 2015. – № 4. – С. 3–4.

129. Горновська С. В. Основні шкідники соняшнику в умовах Степу України / С. В. Горновська // *Карантин і захист рослин.* – 2015. – № 9. – С. 14–16.

130. Дерменко О. Діагности хвороб соняшнику / О. Дерменко // Пропозиція. - 2013. –№ 6. - С. 80-85.

131. Жолобецький Г. Хвороби соняшнику та стратегія його захисту / Г. Жолобецький // Пропозиція. – 2017. – № 3 (Спецвипуск). – С. 38-45.

132. Засоби захисту рослин у технології вирощування соняшнику [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://qps.ru/2dfGc>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

133. Зозуля О. Л. Правильно вибраний гербіцид - запорука високої врожайності соняшнику / О. Л. Зозуля // Зерно. – 2010. – № 3. – С. 70-71.

134. Зозуля О. Особливості технології захисту соняшнику / О. Зозуля, Г. Малина. – Режим доступу : <http://qps.ru/yWZjA>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

135. Кирик М. Діагностика хвороб насіння соняшника / М. Кирик, М. Піковський // Пропозиція. – 2012. – № 4. – С. 100-103.

136. Кирик М. Захист соняшнику від білої та сірої гнилей / М. Кирик, М. Піковський // Пропозиція. – 2010. – № 7. – С. 100-103.

137. Костюченко Н. І. Різноманіття мікроміцетів кореневої зони соняшнику при вирощуванні в агроценозах олійних культур [Електронний ресурс] / Н. І. Костюченко, В. О. Лях // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2011. – Вип. 16. –

С. 8-12. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpriok_2011_16_3. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

138. Литвин О. П. Новий – старий шкідник соняшника [Електронний ресурс] / О. П. Литвин, А. В. Федоренко, В. П. Федоренко // Карантин і захист рослин/ – 2012. – № 7. – С. 11-13. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kizg_2012_7_7. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

139. Малина Г. Професійний підхід у контролі вовчка / Г. Малина, Д. Нерода // Зерно. – 2015. – № 2. – С. 204–207.

140. Малина Г. Надійний захист сходів соняшнику від шкідників / Г. Малина // Пропозиція. – 2014. – № 2. – С. 90-91.

141. Марков І. Л. Гнилі соняшнику та заходи щодо їх шкідливості / І. Л. Марков // Агроном. – 2012. – № 4. – С. 76-83.

142. Марков І. Чим хворітиме соняшник / І. Марков // The Ukrainian Farmer. – 2016. – № 3. – С. 105-108.

143. Маркова Н. В. Польова схожість насіння і продуктивність гібридів соняшнику залежно від строків сівби і заходів боротьби з бур'янами / Н. В. Маркова // Таврійський науковий вісник. - 2015. – Вип. 92. – С. 79-84.

144. Маркова Н. В. Формування продуктивності гібридів соняшнику залежно від строків сівби та заходів боротьби з бур'янами в умовах Південного Степу України / Н. В. Маркова // Вісник аграрної науки. - 2011. - Вип. 4 (61). – С. 170-175.

145. Мороз С. Бактериальные болезни подсолнечника / С. Мороз, В. Патыка // Зерно. – 2011. – № 1. – С. 90-98.

146. Орлов А. Заразиха [подсолнечниковая или волчок] / А. Орлов // Зерно. – 2012. – № 2. – С. 119-128.

147. Орлов А. Фомоз и фомопсис / А. Орлов // Зерно. – 2013. – № 8. – С. 63–71.

148. Орлов О. Вовчок соняшниковий: розвінчання міфів / О. Орлов // Agroexpert. – 2015. – № 8. – С. 36–41.

149. Орловская Г. М. Вирусные болезни подсолнечника (*Helianthus annuus* L.): экология, вредоносность, свойства патогенов, профилактика / Г. М. Орловская // Агроэкологічний журнал. – 2013. – № 4. – С. 115-121.

150. Основні хвороби соняшнику [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elitaagro.com/ua/osnovni-hvoroby-sonyashnyku>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

151. Особливості контролю злакових бур'янів у посівах соняшнику // Агроном. – 2016. – № 1. – С. 158.

152. Пігментний комплекс соняшника за дії гербіциду Фюзілад Форте 150 і регулятора росту рослин Радостим / З. М. Грицаєнко, В. П. Карпенко, І. І. Мостов'як, Л. Ф. Підан // Карантин і захист рослин. – 2016. – № 4. – С. 1-3.

153. Половинчук О. Буряковий довгоносик не нехтує соняшником / О. Половинчук, К. Калатур // Agroexpert. – 2013. – № 6. – С. 42–45.

154. Ременюк С. Гербіцидний захист соняшнику / С. Ременюк // Пропозиція. – 2015. – № 5. – С. 92–95.

155. Ременюк С. Проблеми забур'янення посівів соняшнику / С. Ременюк // Пропозиція. – 2016. – № 6. – С. 86–90.

156. Рожкован В. Протидія бур'янам на посівах соняшнику / В. Рожкован // Пропозиція. – 2014. – № 6. – С. 96-99.

157. Семена подсолнечника: реальный источник распространения фомопсиса / В. Т. Пивень, Т. П. Алифирова, И. И. Шуляк [та ін.] // Агроном. – 2011. – № 1. – С. 112-117.

158. Семенченко О. Лучний метелик і соняшник / О. Семенченко // Agroexpert. – 2016. – № 6. – С. 32–34.

159. Семеренко С. А. Огневки - вредители запасов семян подсолнечника / С. А. Семеренко, Н. В. Ермакова // Агроном. – 2010. – № 3. – С. 162-163.

160. Солоденко А. Е. Детекция возбудителя ложной мучнистой росы подсолнечника с помощью ДНК-маркера [Электронный ресурс] / А. Е. Солоденко // Вісник Запорізького національного університету. – 2013. – № 3. – С. 5-10. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_bio_2013_3_3. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

161. Стеблевое и корневое полегание подсолнечника / М. Спосаро, К. Чименти, А. Холл [и др.] // Зерно. – 2011. – № 6. – С. 20-25.

162. Технологія SUMO [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.agro.nertus.ua/information.php?news_id=3. – Дата останнього доступу: 27.03.2017.

Технологія SUMO дозволяє знищувати однорічні та багаторічні дводольні бур'яни в період після появи сходів соняшника.

163. Ткаліч І. Д. Шкодочинність гербіцидів на соняшнику / І. Д. Ткаліч, Ю. І. Ткаліч // Хранение и переработка зерна. – 2011. – № 8. – С. 35-39.

164. Трибель С. О. Соняшник: фітосанітарний стан агроценозів та заходи щодо його покращення / С. О. Трибель, О. О. Стригун // Агроном. – 2013. – № 3. – С. 114–124.

165. Труфанов О. Біопрепарати в боротьбі з білою гниллю соняшнику / О. Труфанов // Пропозиція. – 2013. – № 8. – С. 56–57.

166. Фокін А. Система захисту соняшнику від шкідників / А. Фокін // Пропозиція. – 2010. – № 3. – С. 82-88.

167. Хорунжий С. Зависимая густота и независимый диаметр. Как снизить пораженность подсолнечника фомозом и гнилями / С. Хорунжий, В. Литвиненко, В. Смирных // Зерно. – 2016. – № 6. – С. 80-82.

168. Черняева І. М. Непомічена проблема - вугільна гниль у посівах соняшнику / І. М. Черняева, О. М. Азарков // Агроном. – 2014. – № 4. – С. 82-84.

169. Шируз Т. Вовчок – найбільша загроза для соняшнику / Т. Шируз, А. М. Санз // Зерно. – 2014. – № 11. – С. 114–115.

Селекція. Гібриди

170. Аксёнов И. В. Оценка селекционно значимых признаков родительских форм подсолнечника на градиентах разных сроков сева [Електронний ресурс] / И. В. Аксёнов, Л. Ю. Мищенко // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2014. – Вип. 21. – С. 14-21. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpio_k_2014_21_4. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

171. Біологізація технології вирощування гібридів та сортів соняшнику [Електронний ресурс] / Т. П. Кілочок, В. І. Козечко, І. В. Жерносекова [та ін.] // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2012. – Вип. 17. – С. 98-103. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpio_k_2012_17_18. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

172. Буренко К. С. Изучение коллекции подсолнечника по составляющим признакам крупноплодности [Электронный ресурс] / К. С. Буренко, Е. В. Ведмедева, А. Ф. Першин // Научно-технический бюллетень Института олійних культур НААН. – 2012. – Вип. 17. – С. 42-47. – Режим доступа : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpriok_2012_17_8. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

173. Вареник Б. Вітчизняний соняшник / Б. Вареник // The Ukrainian Farmer. – 2016. – № 11. – С. 26-30.
Про сучасні вітчизняні гібриди соняшнику.

174. Вареник Б. Ф. Високоолеїнові гібриди [соняшнику] / Б. Ф. Вареник // Насінництво. – 2011. – № 5. – С. 11-13.

Основні напрями наукових досліджень з селекції та насінництва соняшнику в Селекційно-генетичному інституті - Національному центрі насінництва та сортовивчення.

175. Вареник Б. Ф. Селекція та насінництво соняшнику на півдні України: проблеми та перспективи / Б. Ф. Вареник, В. І. Крутько, М. Г. Ганжело // Насінництво. – 2013. – № 12. – С. 9-14.

176. Вареник Б. Ф. Соняшник: принципово нові гібриди / Б. Ф. Вареник, В. І. Крутько, М. Г. Ганжело // Насінництво. – 2012. – № 10. – С. 12-17

177. Ведмедева К. В. Результаты изучения коллекции линий подсолнечника по признаку окраски краевых цветков [Электронный ресурс] / К. В. Ведмедева, Н. М. Кирпичева // Научно-технический бюллетень Института олійних культур НААН. – 2014. – Вип. 21. – С. 22-27. – Режим

доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpio_k_2014_21_5. –
Дата останнього доступу: 24.03.2017.

178. Ведмедєва К. В. Особливий соняшник / К. В. Ведмедєва // Агроном. – 2016. – № 1. – С. 162-166.

Високоолеїнові сорти соняшнику.

179. Використання маркерів у селекції соняшнику / В. В. Кириченко, О. А. Задорожна, Я. Ю. Шарипіна, Л. Л. Юшкіна // Вісник аграрної науки. – 2010. – № 1. – С. 51-52.

180. Влияние родительских компонентов на формирование основных признаков у разнонаправленных гибридов подсолнечника [Електронний ресурс] / Н. Н. Кутищева, Л. И. Шудря, С. И. Одинец [и др.] // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2014. – Вип. 21. – С. 28-39. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpio_k_2014_21_6. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

181. Гібриди соняшнику Євраліс Семенс: генетична стійкість до вовчка // Зерно. – 2014. – № 1. – С. 30-31.

182. Димитров С. Г. Формування продуктивності гібридів соняшнику залежно від елементів технології вирощування [Електронний ресурс] / С. Г. Димитров // Наукові праці Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків. – 2015. – Вип. 23. – С. 19-23. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpicb_2015_23_4. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

183. Поляков О. І. Формування продуктивності гібрида соняшнику Каменярь в залежності від

агроприйомів вирощування [Електронний ресурс] / О. І. Поляков, О. В. Нікітенко, С. В. Вахненко // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2014. – Вип. 21. – С. 97-104. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpriok_2014_21_16. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

184. Достижения по селекции подсолнечника в Институте масличных культур НААН [Електронний ресурс] / Н. Н. Кутищева, Л. И. Шудря, С. И. Одинец [и др.] // Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2014. – Вип. 20. - С. 136-149. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpriok_2014_20_19. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

185. Загинайло М. Нові гібриди соняшнику під новий урожай / М. Загинайло, З. Шпак // Agroexpert. – 2016. – № 3. – С. 28–31.

Изучены особенности наследования морфологических признаков стебля, соцветия и листа в межвидовых скрещиваниях дикого и культурного подсолнечника. Показано, что изученные морфологические признаки у гибридов подсолнечника наследуются по моногенному или дигенному типу в зависимости от комбинации скрещивания.

186. Индукция регенерации in vitro при Agrobacterium-опосредованой трансформации инбредных линий подсолнечника / А. Г. Комисаренко, С. И. Михальская, А. В. Кочетов, Е. Н. Тищенко // Біотехнологія. – 2010. – Т. 3. – № 4. – С. 67-74.

187. Исходный материал подсолнечника на гетерозис в условиях степи Украины [Електронний ресурс] / С. О. Одинец, Н. Н. Кутищева, Л. И. Шудря, В. А. Середа //

Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2015. – Вип. 22. – С. 82-89. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpiok_2015_22_13. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

188. Кантамутто Г. М. ГМ-подсолнечник / Г. М. Кантамутто, М. Поверен // *Зерно*. – 2010. – № 10. – С. 34-44.

189. Кириченко В.В. Результаты теоретических исследований и их применение в селекции подсолнечника [Електронний ресурс] / В. В., В. И. Сивенко, Е. Н. Макляк // *Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів*. – 2014. – Т. 12. – № 1. – С. 113-121. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vutgis_2014_12_1_17. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

190. Кириченко В. В. Селекция подсолнечника на повышение адаптивного потенциала и качества масла / В. В. Кириченко, В. П. Коломацкая // *Масложировой комплекс*. – 2010. – № 4. – С. 24-28.

191. Кузьмич В. Вибір гібрида соняшнику як фактор мінімізації ризиків / В. Кузьмич, А. Андрієнко, О. Жужа // *Пропозиція*. – 2014. – № 2. – С. 64-70.

192. Лівандовський А. Нові гібриди соняшнику-2014 / А. Лівандовський, М. Загинайло // *Пропозиція*. – 2014. – № 4. – С. 62-64.

193. Макляк К. Створити гібриду репутацію / К. Макляк // *The Ukrainian Farmer*. – 2016. – № 11. – С. 22-25.

Про головні аспекти у вирощуванні батьківських компонентів і насінневих посівів гібридного соняшнику.

194. Малина Г. Гібриди соняшнику компанії "Сингента" - стабільність і впевненість у високих урожаєх / Г. Малина // Пропозиція. – 2016. – № 11. – С. 56-57.

195. Марков Н. В. Агроекологічні аспекти вирощування гібридів соняшнику в умовах Південного Степу України / Н. В. Маркова // Вісник аграрної науки Причорномор'я. - 2014. - № 1 (71). – С. 133-139.

196. Наследование морфологических признаков у межвидовых гибридов подсолнечника [Електронний ресурс] / В. Н. Попов, Л. Л. Юшкіна, Т. А. Долгова, В. В. Кириченко // Вісник Харківського національного аграрного університету. – 2013. – Вип. 2. – С. 67-71. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_biol_2013_2_9. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

197. Нерода Д. В. Високоолеїновий соняшник від "Сингенти" - запорука добробуту / Д. В. Нерода, Г. В. Малина // Агроном. – 2014. – № 1. – С. 154-155.

198. Нерода Д. Високоолеїновий соняшник / Д. Нерода // Агроном. – 2013. – № 1. – С. 192–194.

199. Нові гібриди, стійкі проти вовчка [соняшникк] // Зерно. – 2015. – № 1. – С. 48–49.

200. Нестерчук В. В. Напрями оптимізації елементів технології вирощування гібридів соняшнику в умовах Півдня України (оглядова) [Електронний ресурс] / В. В. Нестерчук // Зрошуване землеробство. – 2015. – Вип. 63. – С. 84-86. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zz_2015_63_29. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

201. Одинец С. И. Результаты испытания тест-гибридов подсолнечника, полученных с использованием новых линий-восстановителей фертильности пыльцы [Электронный ресурс] / С. И. Одинец // Наукотехнічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2011. – Вип. 16. – С. 81-86. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpiok_2011_16_16. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

202. Орлов А. Семеноводство гибридного подсолнечника / А. Орлов // Зерно. – 2013. – № 10. – С. 79-82.

203. Особенности проявления отдельных хозяйственно-ценных признаков родительских линий подсолнечника при оценке на адаптивность [Электронный ресурс] / И. В. Аксёнов, В. Н. Никонова, Е. В. Максюк, В. И. Левченко // Наукотехнічний бюлетень Інституту олійних культур НААН. – 2012. – Вип. 17. – С. 34-41. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpiok_2012_17_7. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

204. Оцінка рівня генетичного потенціалу врожайності гібридів соняшнику в степовій зоні / Н. М. Кутіщева, Л. І. Шудря, С. І. Одинець, В. О. Середа // Вісник аграрної науки. – 2014. – № 7. – С. 38-42.

205. Парій Ф. М. Особливості технології вирощування гібридів соняшнику Всеукраїнського наукового інституту селекції [Електронний ресурс] / Ф. М. Парій. – Режим доступу : <https://agrodovidka.info/post/6555>. – Дата останнього доступу: 27.03.2017

206. Примерова Н. В. Сравнительная оценка по признакам продуктивности гибридов F1 подсолнечника с участием различных хлорофилльных мутантов [Электронный ресурс] / Н. В. Примерова, А. И. Сорока, В. А. Лях // Научно-технический бюллетень Института олійних культур НААН. – 2011. – Вип. 16. – С. 27-32. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpiok_2011_16_6. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

207. Присяжнюк О. І. Оцінка реакції нових гібридів соняшнику на умови вирощування [Електронний ресурс] / О. І. Присяжнюк, С. Г. Димитров. // Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2014. – № 7. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nd_2014_7_19. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

208. Реакция родительских линий подсолнечника на изменение сроков сева [Электронный ресурс] / И. В. Аксёнов, В. Н. Никонова, Е. В. Максьюк, К. С. Сченственный // Научно-технический бюллетень Института олійних культур НААН. – 2011. – Вип. 16. – С. 92-98. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpiok_2011_16_18. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

209. Романенко М. Генетичні аспекти вирішення проблем при вирощуванні соняшника / М. Романенко // Зерно. – 2011. – № 2. – С. 82-83.

210. Рудник-Іващенко О. І. Стан і перспективи сортових ресурсів соняшнику в Україні / О. І. Рудник-Іващенко, Г. М. Каражбей // Агроном. – 2013. – № 1. – С. 186–188.

211. Рудник-Іващенко О. І. Стан і перспективи сортових ресурсів соняшнику в Україні / О. І. Рудник-Іващенко, Г. М. Каражбей // Вісник аграрної науки. – 2012. – № 1. – С. 44-46.

212. Сиволат Ю. М. Ідентифікація і маркування генному соняшнику / Ю. М. Сиволат, А. Є. Солоденко // Вісник аграрної науки. – 2010. – № 11. – С. 38-40.

213. Сорока А. І. Розширення генетичного різноманіття у соняшнику під впливом мутагену на незрілі зародки насіння / А. І. Сорока // Вісник аграрної науки. – 2014. – № 5. – С. 43-45.

214. Тоцкий И. В. Гаметофитный отбор на жаростойкость у подсолнечника культурного [Електронний ресурс] / И. В. Тоцкий, В. А. Лях // Вісник Донецького національного університету. – 2014. – № 2. – С. 156-160. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdnuia_2014_2_30. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

215. Тоцкий И. В. Методы гаметофитного отбора на засухоустойчивость у подсолнечника культурного [Електронний ресурс] / И. В. Тоцкий, В. А. Лях // Научно-технический бюллетень Института олійних культур НААН. – 2015. – Вип. 22. – С. 43-51. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpriok_2015_22_8. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

216. Тоцкий И. В. Определение засухоустойчивости некоторых мутантных линий Подсолнечника Культурного [Електронний ресурс] / И. В. Тоцкий, В. А. Лях // Вісник Запорізького національного університету. – 2014.

– № 1. – С. 21-30. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_bio_2014_1_5. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

Економіка виробництва соняшника

217. Безпалова Н. О. Соняшник в Україні: розширення площ посівів з 1,6 млн. га до 4,4 млн. га - економічне благо чи велика шкода? / Н. О. Безпалова, А. О. Макаров // Ефективні корми та годівля. – 2011. – № 6. – С. 31-38.

218. Білецька К. Ю. Ефективність виробництва соняшнику в сільськогосподарських підприємствах [Електронний ресурс] / К. Ю. Білецька. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/natural/Vkhdtusg/2013_138/10.pdf. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

219. Галушко В. П. Варіативна оцінка ефективності виробництва насіння соняшнику в умовах нестабільного ринку [Електронний ресурс] / В. П. Галушко, Л. С. Денисенко // Моніторинг біржового ринку. – 2014. – Режим доступу : <http://memjournal.agrex.gov.ua/variativna-otsinka-efektivnostiviro/>. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

220. Квітка Г. Картина олією. Соняшник залишається найрентабельнішою культурою / Г. Квітка // Пропозиція. – 2013. – № 7. – С. 40-43.

221. Кириченко В. Подсолнечник: что делать, если падает рентабельность / В. Кириченко, В. Тымчук, В. Матвиц // Зерно. – 2014. – № 3. – С. 116-119.

222. Краевский А. Фаворит посевной-2016 / А. Краевский // *Зерно*. – 2016. – № 4. – С. 88-93.

Как уменьшить риск неурожайности и снизить себестоимость выращивания подсолнечника.

223. Лопотан Л. В. Оптимізація концентрації витрат як чинник підвищення ефективності виробництва насіння соняшнику [Електронний ресурс] / Л. В. Лопотан // *Ефективна економіка*. – 2015. – № 10. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4441>. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

224. Лопотан Л. В. Порівняльна оцінка виробництва насіння соняшнику в Україні та Одеській області як складової сировинної бази олійно-жирового підкомплексу АПК [Електронний ресурс] / Л. В. Лопотан, А. В. Казанджі // *Агросвіт*. – 2015. – № 10. – Режим доступу : http://www.agrosvit.info/pdf/10_2015/7.pdf. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

225. Маслак О. Економіка соняшнику в Україні / О. Маслак, О. Ільченко // *Пропозиція*. – 2015. – № 4. – С. 32–39.

226. Маслак О. Привабливість олійних культур [Електронний ресурс] / О. Маслак // *Агробізнес сьогодні*. – 2015. – № 22. – Режим доступу : <http://www.agrobusiness.com.ua/ekonomichnyi-gektar/4125-pryvablyvistoliinykh-kultur.html>. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

227. Матейчук Ю. В. Шляхи підвищення економічної ефективності вирощування соняшнику [Електронний ресурс] / Ю. В. Матейчук // *International*

scientific journal. – 2015. – № 9. – С. 133-136. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2015_9_31. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

228. Новоселов А. Олійні: на що поставити? / А. Новоселов // The Ukrainian Farmer. – 2016. – № 3. – С. 90-92.

Аналіз ситуації олійних культур, тенденції та перспективи розвитку цінових трендів.

229. Оптимізація посівних площ соняшнику. Агрономічні закони та економічні пріоритети в землеробстві степової зони / М. С. Шевченко, Є. М. Лебідь, С. М. Шевченко, К. А. Деревенець-Шевченко // Агроном. – 2013. – № 2. – С. 104-110.

230. Педорченко А. Л. Досвід експорту олійних культур та продуктів їх переробки країн з розвинутою ринковою економікою / А. Л. Педорченко // Агросвіт. – 2015. – № 13. – С. 37–42.

231. Перетяцько І. В. Економічна ефективність виробництва соняшнику в сільськогосподарських підприємствах України [Електронний ресурс] / І. В. Перетяцько // Вісник Полтавської державної аграрної академії – 2013. – № 2. – С. 175–179. – Режим доступу : <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2013/02/175.pdf>. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

232. Пецольд С. Э. Рынок импортного посевного материала подсолнечника / С. Э. Пецольд, Ю. В. Баздырева // Масложировой комплекс. – 2010. – № 1. – С. 33-34.

233. Продан І. "Цветок солнца" в зените. Український ринок підсолнечника в сезоні-2015/16 / І. Продан // *Зерно*. – 2016. – № 5. – С. 112-119.

234. Рыжков А. Новинки на підсолнечному ринку : с модерними продуктами – к урожайним успіхам / А. Рыжков // *Зерно*. – 2015. – № 6. – С. 36–38.

235. Самойленко І. Изучаем: себестоимость выращивания пшеницы и подсолнечника / І. Самойленко // *Зерно*. – 2014. – № 12. – С. 74-79.

236. Чехова І. В. Аналіз виробництва олійних культур у зоні Степу / І. В. Чехова, С. А. Чехов // *Вісник аграрної науки*. – 2016. – № 11. – С. 72-77.

237. Чехова І. В. Функціонування ринку соняшнику в Україні / І. В. Чехова // *Агроном*. – 2015. – № 2. – С. 134–138.

238. Шайко О. Г. Шляхи підвищення ефективності виробництва олійних культур на регіональному рівні / О. Г. Шайко, С. М. Концеба // *Економіка АПК*. – 2013. – № 5. – С. 31–37.

239. Шовть Ю. Ю. Формування ефективного виробництва соняшнику в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Шовть, Л. А. Ільків // *Молодий вчений*. – 2015. – № 12. – Ч. 2. – С. 184–187. – Режим доступу : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/12/84.pdf>. – Дата останнього доступу: 24.03.2017.

Авторський покажчик

А

Авдеенко А. П. 2
 Авраменко С. 66
 Азарков О. М. 168
 Аксёнов И. В. 170, 208, 232
 Алифирова Т. П. 157
 Андерсон Р. 4
 Андраде Ф. 29
 Андриенко А. Л. 5, 6, 7, 8, 9,
 10, 11, 12, 13, 14, 15
 Андриенко О. О. 5, 6, 9, 10,
 11, 14, 15
 Андрієнко А. 116, 120, 191
 Андрієнко О. 116, 120
 Андрійченко Л. 16, 81
 Аюбов А. 50

Б

Базалій В. В. 17
 Баздырева Ю. В. 232
 Баннікова К. В. 118
 Басанець О. 19
 Безпалова Н. О. 217
 Білецька К. Ю. 218
 Блезнюк О. 33
 Бобров О. 66
 Болоховська В. 96
 Борисенко В. В. 20
 Боровская И. 119
 Буренко К. С. 172

В

Вареник Б. Ф. 173, 174, 175,
 176
 Васильев Д. С. 21
 Вахненко С. В. 183
 Ведмедева Е. В. 172
 Ведмедева К. В. 177, 178
 Вожегова Р. А. 22, 23, 26, 27,
 34, 92

Г

Галушко В. П. 219
 Гаманцов Е. 117
 Ганжело М. Г. 175, 176
 Гарбар Л.А. 89
 Гармашів В. В. 28
 Гарсиа Ф. 29
 Глущенко Л. 44
 Гонтарук В. Т. 18, 24, 28
 Гончаров А. Ч. 30, 123, 124,
 125
 Горбатенко А. 84
 Горбатюк Е. М. 89
 Горина И. Н. 126
 Горновська С. В. 127, 128,
 129
 Господаренко Г. 90
 Грабовський М. Б. 31
 Григор'єв О. 91
 Грицаєнко З. М. 152
 Грицев Д. А. 32

Д

Денисенко Л. С. 219

- Деревенець-Шевченко К. А. 229
 Деркач О. 33
 Дерменко О. 130
 Димитров С. Г. 182, 207
 Долгова Т. А. 196
 Доценко О. 113
- Е**
- Ермакова В. 159
- Ж**
- Жерносекова І. В 171
 Жигайло О. Л. 35
 Жигайло Т. С. 35
 Жижка Н. 66
 Жолобецький Г. 131
 Жужа О. 11, 12, 14, 15, 116, 120, 191
- З**
- Загинайло М. 185, 192
 Задорожна О. А. 179
 Занько М. 36
 Зеленский Н. А. 2
 Зозуля О. Л. 38, 133, 134
- И**
- Игнатов А. 117
- І**
- Ільків Л. А. 239
 Ільченко О. 225
- К**
- Казанджі А. В. 223
 Калайджян А. 39
- Калатур К. 153
 Кантамутто Г. М. 188
 Капустіна Г. А. 93, 94
 Каражбей Г. М. 210, 211
 Карпенко В. П. 152
 Квітка Г. 220
 Кирик М. 135, 136
 Кириченко В. В. 179, 189, 190, 196, 221
 Кирпичева Н. М. 177
 Кілочок Т. П. 171
 Коваленко А. М. 40, 41, 95
 Коваленко О. 96
 Козечко В. І. 171
 Коломацкая В. П. 190
 Комисаренко А. Г. 186
 Компанієць В. О. 42
 Концеба С. М. 238
 Костенко А. 33
 Костюченко Н. І. 137
 Котляров В. 117
 Кохан А. В. 25, 42, 43, 44, 74, 97, 122
 Кочетов А. В. 186
 Краевский А. 45, 222
 Крамарьов С. 98
 Крутько В. І. 175, 176
 Кузьмич В. 11, 12, 120, 191
 Кулик А. О 42
 Кутищева Н. Н. 180, 184, 187
 Кутіщева Н. М. 204
 Кучеренко С. 46
- Л**
- Лебідь Є. М. 229
 Левченко В. И. 203

Лень О. І. 25, 122
 Литвин О. П. 138
 Литвиненко В. 167
 Лівандовський А. 192
 Лісовий М. В. 93, 94
 Лопотан Л. В. 223, 224
 Лях В. А. 206, 214, 215, 216
 Лях В. О. 137

М

Макаров А. О. 217
 Макляк К. 193
 Максюк Е. В. 203, 208
 Малина Г. В. 134, 139, 140, 194, 197
 Малярчук В. М. 26, 27
 Малярчук М. П. 22, 23, 34, 92
 Марков І. Л. 141, 142
 Маркова Н. В. 47, 48, 49, 143, 144, 195
 Маслак О. 225, 226
 Матвиец В. 221
 Матейчук Ю. В. 227
 Машинник С. 99
 Машенко Ю. В. 9
 Мирошник І. М. 10, 91
 Митрофанов [О. П. 22, 23
 Митрофанов О. 34, 92
 Михальская С. И. 186
 Мищенко Л. Ю. 170
 Мірошніченко М. 113
 Мороз С. 145
 Мостов'як І. І. 152
 Мринський І. М. 28

Н

Надикто В. 50
 Найдьонова О. Є. 37
 Нерода Д. В. 38, 139, 197, 198
 Нестерчук В. В. 200
 Никитчин Д. И. 51
 Никонова В. Н. 203, 208
 Нищенко М. 72
 Нікітенко О. В. 57, 58, 183
 Ніщенко М. 77, 111
 Новоселов А. 228

О

Одинец С. И. 180, 184, 187, 201
 Одинець С. І. 204
 Орлов А. 53, 101, 102, 146, 147, 202
 Орлов О. 54, 148
 Орловская Г. М. 149

П

Панасенко Е. 114
 Панасенко Є. 113
 Парій Ф. М. 205
 Паталаха Л. М. 126
 Патька В. 145
 Педорченко А. Л. 230
 Перетятко І. В. 231
 Першин А. Ф. 172
 Пецольд С. Э. 232
 Пивень В. Т. 157
 Пилипенко Є. 55
 Писаренко П. 26
 Підан Л. Ф. 152
 Піковський М. 135, 136

Половинчук О. 153
 Поляков О. 57, 58, 183
 Попов В. Н. 196
 Попов С. 66
 Примерова Н. В. 206
 Присяжнюк О. І. 2707
 Продан І. 233
 Прядко Н. Н. 59
 Пугач А. 33

Р

Ременюк С. 154, 155
 Репин К. 62
 Ристимаки Л. 103
 Рожкован В. 57, 58, 156
 Романенко М. 209
 Рудник-Івашенко О. І. 210, 211
 Рыжков А. 63, 234
 Рычик С. Г. 71

С

Самойленко І. 64, 235
 Самойленко О. 44
 Санз А. М. 169
 Санін Ю. В. 104
 Семенов Д. 113, 114
 Семенченко О. 158
 Семеняка І. 5
 Семеренко С. А. 105, 159
 Семяшкіна А. О. 25, 122
 Середа В. А. 187
 Середа В. О. 204
 Сиволат Ю. М. 212
 Скидан В. 106
 Скидан М. 106

Смирных В. 167
 Солоденко А. Е. 160
 Солоденко А. Є. 212
 Сорока А. І. 206
 Сорока А. І. 213
 Спосаро М. 161
 Ставратій В. 24
 Сторчоус І. 67
 Стригун О. О. 164
 Ступенко О. В. 110
 Судак В. 82, 83, 84
 Сченственный К. С. 208
 Сябрук О. П. 37

Т

Тищенко Е. Н. 186
 Ткалич І. Д. 71, 72
 Ткалич Ю. І. 71, 72
 Ткаліч І. Д. 61, 73, 74, 163
 Ткаліч Ю. І. 74, 75, 76, 77, 111, 163
 Тоцкий И. В. 214, 215, 216
 Тоцький В. М. 25, 122
 Трибель С. О. 164
 Труфанов О. 165
 Тымчук В. 221

Ф

Фабрици К. 29
 Фадеев Л. В. 78, 79
 Фатеев А. 114
 Федоренко А. В. 138
 Федоренко В. П. 128
 Федоренко В. П. 138
 Фокін А. 166

Х

Харченко А. 117
 Хмарський М. 80
 Холл А. 161
 Хомяк П. 81
 Хорунжий С. 167

Ц

Цилюрник О. 82, 83, 84

Ч

Черенков А. В. 61
 Черняева І. М. 168
 Чехов С. А. 236
 Чехова І. В. 236, 237
 Чименти К. 161

Ш

Шайко О. Г. 238
 Шарипіна Я. Ю. 179
 Шевченко М. С. 61, 229
 Шевченко С. М. 229
 Шедей Л. О. 37
 Шелудько О. 24
 Шепель А. В. 28
 Шестов И. Н. 2
 Шируз Т. 169
 Шовть Ю. Ю. 239
 Шпак З. 185
 Шувар І. 85
 Шудря Л. И. 180, 184, 187
 Шудря Л. І. 204
 Шуляк И. И. 157

Ю

Юшкина Л. Л. 165
 Юшкіна Л. Л. 179

Я

Ямкова В. 99
 Ямковий В. 115
 Ярошко М. 86
 Ящук Н. 87

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ВСТУП	5
Технологія вирощування	9
Системи удобрення і живлення	22
Захист від шкідників і хвороб	26
Селекція. Гібриди	33
Економіка виробництва соняшника	42
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	47

Соняшник - квітка сонця

Рекомендаційний показчик літератури

Укладач: **Ястремська** Анна Анатоліївна

Редактор: О. Г. Пустова

Комп'ютерний набір: А. А. Ястремська

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат Ум. друк. арк.

Тираж ___ прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе,9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Адреса бібліотеки МНАУ:
54020, м. Миколаїв, вул. Генерала Карпенко, 73

Адреса сайту: lib.mnau.edu.ua